

Η παραπληροφόρηση δεν καταπολεμάται με τη λογοκρισία

ΕΝΩΣΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΩΣΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Πέμπτη, 3 Μαρτίου 2022

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Τα Διοικητικά Συμβούλια της ΕΣΗΕΑ, της Ένωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου στην Ελλάδα και της ΕΣΠΗΤ εκφράζουν έντονο προβληματισμό για την απαγόρευση ΜΜΕ στην Ευρώπη, όπως έγινε με την πρόσφατη πρωτοφανή απόφαση της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον αποκλεισμό των δικτύων RT και Sputnik.

Συντασσόμαστε με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων και διατρανώνουμε την πεποίθηση των δημοσιογράφων σε όλο τον κόσμο όπως συμπυκνώνεται στη δήλωση του Γενικού Γραμματέα της EFJ Ricardo Gutiérrez: «Η πρόκληση για τις δημοκρατίες είναι να καταπολεμήσουν την παραπληροφόρηση διατηρώντας παράλληλα την ελευθερία της έκφρασης». Ακολουθεί ολόκληρη η ανακοίνωση της EFJ, την οποία προσυπογράφουν οι Ενώσεις μας.

«ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

Η παραπληροφόρηση δεν καταπολεμάται με τη λογοκρισία

Η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε την Κυριακή ότι το τηλεοπτικό δίκτυο RT (παλαιότερα γνωστό ως *Russia Today*), το οποίο υποστηρίζεται από το Κρεμλίνο, και το πρακτορείο ειδήσεων *Sputnik*, θα απαγορευθούν στην Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων (EFJ) φοβάται τις επιπτώσεις αυτής της κατακόρυφης αύξησης της λογοκρισίας για την ελευθερία της έκφρασης στην Ευρώπη.

«Θα απαγορεύσουμε τη μηχανή των μέσων ενημέρωσης του Κρεμλίνου στην Ε.Ε. Τα κρατικά *Russia Today* και *Sputnik* και οι θυγατρικές τους δεν θα μπορούν πλέον να διαδίδουν τα ψέματά τους για να δικαιολογήσουν τον πόλεμο του Πούτιν», δήλωσε η *Ursula von der Leyen*. «Αναπτύσσουμε εργαλεία για να απαγορεύσουμε την τοξική και επιβλαβή παραπληροφόρησή τους στην Ευρώπη», πρόσθεσε, χωρίς να δώσει περισσότερες λεπτομέρειες.

Αφού τα κράτη μέλη της Ε.Ε. έδωσαν το πράσινο φως στην πρόταση της Επιτροπής την Τρίτη, η κύρωση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε., δίνοντας ουσιαστικά την εξουσία στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης να μπλοκάρουν το RT και το *Sputnik*. Η κύρωση ισχύει για τη μετάδοση και τη διανομή ειδήσεων με δορυφορικό ή και καλωδιακό τρόπο, μέσω διαδικτυακών πλατφορμών κοινής χρήσης βίντεο καθώς και νέων ή και ήδη εγκατεστημένων εφαρμογών.

Η Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Αξίες και τη Διαφάνεια *Věra Jourová* και ο Επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς *Thierry Breton* μίλησαν με τον πρόεδρο και τα μέλη της Ομάδας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών για τις Υπηρεσίες Οπτικοακουστικών Μέσων (ERGA) για να συζητήσουν την εφαρμογή των μέτρων. Κάλεσαν τον φορέα παρακολούθησης των μέσων ενημέρωσης να διασφαλίσει ότι οι κυρώσεις θα εφαρμοστούν «αμέσως» και η ERGA συμφώνησε. Η κύρωση θα ισχύει για την μετάδοση και τη διανομή ειδήσεων μέσω δορυφόρου, καλωδιακής, διαδικτυακών πλατφορμών κοινής χρήσης βίντεο και νέων αλλά και ήδη εγκατεστημένων εφαρμογών.

Ο Γενικός Γραμματέας της EFJ Ricardo Gutiérrez εξέφρασε την έκπληξή του: «Πρώτα απ' όλα, πρέπει να θυμόμαστε ότι η ρύθμιση των μέσων ενημέρωσης δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιστεύουμε ότι η ΕΕ δεν έχει δικαίωμα να χορηγεί ή να αποσύρει άδειες μετάδοσης. Αυτό είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών».

«Δεύτερον, η ολοκληρωτική κατάργηση ενός μέσου ενημέρωσης δεν μου φαίνεται ο καλύτερος τρόπος για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης ή της προπαγάνδας», πρόσθεσε ο Gutiérrez. «Αυτή η πράξη λογοκρισίας μπορεί να έχει εντελώς αντίθετα αποτελέσματα στους πολίτες που παρακολουθούν τα απαγορευμένα μέσα ενημέρωσης. Κατά τη γνώμη μας, είναι πάντα προτιμότερο να αντιμετωπίζουμε την παραπληροφόρηση των προπαγανδιστικών ή δήθεν προπαγανδιστικών μέσων εκθέτοντας τα πραγματικά τους σφάλματα ή την κακή δημοσιογραφία τους, επιδεικνύοντας την έλλειψη οικονομικής ή λειτουργικής τους ανεξαρτησίας, τονίζοντας την αφοσίωση τους στα κυβερνητικά συμφέροντα και την περιφρόνησή τους για το δημόσιο συμφέρον.»

Η ΕΟΔ υπενθυμίζει τη νομολογία του **Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα**, η οποία αναφέρει ότι η απαγόρευση ενός μέσου ενημέρωσης είναι μια σοβαρή πράξη, που πρέπει να βασίζεται σε στέρεες νομικές βάσεις και αντικειμενικά στοιχεία, για την αποφυγή αυθαιρεσιών. «Η πρόκληση για τις δημοκρατίες είναι να καταπολεμήσουν την παραπληροφόρηση, προφυλάσσοντας παράλληλα την ελευθερία της έκφρασης», είπε ο Gutiérrez.

Η ΕΟΔ προτείνει να προτιμηθούν άλλες στρατηγικές: αύξηση της στήριξης της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας, ενίσχυση της ανεξαρτησίας των αιθουσών σύνταξης, ενίσχυση της κοινωνικής θέσης των δημοσιογράφων, προώθηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας μέσω ανεξάρτητων συμβουλίων Τύπου, ενθάρρυνση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, προώθηση της εκπαίδευσης για τον τομέα της ενημέρωσης για όλους, αύξηση της διαφάνειας για όσους βρίσκονται στην εξουσία (την οποία οι ίδιοι δεν προτείνουν ποτέ!).

«Το πραγματικό αντίδοτο στην παραπληροφόρηση δεν είναι η απαγόρευση των μέσων ενημέρωσης, αλλά η προώθηση ενός ζωντανού, πλουραλιστικού, επαγγελματικού, ηθικού και βιώσιμου οικοσυστήματος μέσω ενημέρωσης, εντελώς ανεξάρτητου από αυτούς που βρίσκονται στην εξουσία», είπε ο Gutiérrez.

«Η τακτική της λογοκρισίας ενέχει τον κίνδυνο πιθανών αντιποίνων, όπως είδαμε με την απαγόρευση της Deutsche Welle στη Ρωσία, ως απάντηση στην απαγόρευση του RT στη Γερμανία. Το αποτέλεσμα αυτής της κλιμάκωσης ήταν η αποδυνάμωση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στη Ρωσία. Οι πολίτες έχασαν το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες που μεταδίδει η DW. Αυτό είναι λυπηρό», κατέληξε».

ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ